

LLEI D'ESP AIS AGRARIS

L'Institut Agrícola segueix oposant-se a la tramitació de la Llei d'espais agraris

Ja portem uns anys parlant envers el text d'una Llei d'espais agraris. Projecte que es va començar a idear a mitjans del 2012, dins del Pla de Govern 2013-2016, i del qual ja us en fet ressò en vàries ocasions. Una de les darreres a la "Drecera" de setembre-octubre de 2014, quan es va sotmetre a exposició pública el text del seu avantprojecte, i davant el qual l'INSTITUT AGRÍCOLA varem presentar-hi al·legacions. Posteriorment també varem participar en l'elaboració del Dictamen corresponent a dit avantprojecte per part del Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya (CTESC).

Des de llavors el tema va quedar força aturat gràcies a la nostra pressió, i a les divergències existents entre el Govern i el sector pel que fa al contingut i objectius del projecte. Però a mitjans d'enguany s'ha tornat a reactivar, sembla ser dins la voràgine legislativa d'aquesta Legislatura. Això ha arribat fins a l'extrem que del text de l'avantprojecte, en els mesos de maig a juliol, se n'hagin generat vàries redaccions consecutives. **Aquest desgavell només fa que confirmar la poca traça i diligència a l'hora d'elaborar normatives vinculades amb el món agrari, i la poca sensibilitat que tenen.**

Evidentment que no ens hem quedat amb els braços creuats i davant això hem dut a terme les nostres aportacions i al·legacions. Moltes d'elles són repetició de les ja presentades en el seu moment —octubre 2014— i d'altres són novetats a la vista dels canvis introduïts en les noves versions.

Com a principals al·legacions fetes, que hem fet arribar també als partits polítics, tenim:

- **Objectiu de la Llei:** Ha de ser la producció d'aliments dins una explotació agrària "*rendible i econòmica*". El component del respecte al medi ambient ha de ser secundari, doncs si l'activitat no serveix per a la pervivència de la pròpia activitat i de les persones que en depenen, desapareixerà.
- **Espais de valor agrari:** Manca la forma de definir-los d'una forma objectiva i quantificable. Cosa que genera molta inseguretats jurídica.

- **Pla Territorial Agrari de Catalunya:** Cal que s'estableixi quin sistema de quantificació s'adopta pels factors que caracteritzen els espais agraris. Sinó, no serveix de res, ni és operatiu, especialment per la poca concreció d'alguns d'ells: abandonament, model productiu, grau d'inversió, etcètera. La majoria dels criteris que donen valor als sòls d'ús agraris són indeterminats, incerts i poc precisos. No hi han criteris objectius que ens indiquin clarament quins espais seran designats com a sòl agrari i quins no. Aquesta inseguretats jurídica ha de ser esmenada amb paràmetres mesurables i objectivables. En la seva elaboració també s'ha de consultar a totes les organitzacions agràries presents a Catalunya, no només a les "*més representatives*" que participen en les eleccions a Cambres Agràries. Per seguretats jurídica, i a fi d'evitar tota discrecionalitat de l'Administració i respectar el principi de legalitat, és de sentit comú que les entitats que exerceixin la representació establertes per l'article 6 de la Llei estatal 19/1977 reguladora del dret d'associació i l'article 7 de la Constitució Espanyola han de ser consultades. El propi Estatut de Treballadors de 1995 legitima a les associacions empresarials exercir la seva representació i la seva presència en els òrgans de decisió o gestió agrària. També s'ha d'incorporar, com a consulta preceptiva, la del Centre de la Propietat Forestal, com a òrgan representatiu de la propietat forestal privada de Catalunya.
- **Inventaris de camins rurals:** Per a la seva elaboració s'ha de comptar amb la participació i consulta dels propietaris agraris del municipi, cosa que ara no es contempla.

• **Parcel·la agrícola i ramadera en desús:** Aquest és un dels punts més polèmics de la Llei i enfront al qual ens hi hem oposat ara, abans i en el futur. Fonamentalment es tracta d'un procediment pel qual les finques agrícoles que es considerin sense ús, podran inscriure en un Registre públic, i se'ls podrà assignar un arrendatari per a que les cultivi. Però aquesta facultat genera tot un seguit de dubtes i neguits:

➔ No es considera que una finca en desús pugui ser per una causa imputable a l'arrendatari. Si el culpable de la manca de cultiu és l'arrendatari o posseïdor —de bona o mala fe— de la finca, no té sentit que sigui declarada com a desús, ja que les conseqüències negatives seran per a l'arrendador i no per l'arrendatari. En aquest cas, ha d'establir-se un mecanisme per tal que el propietari pugui recuperar la finca i lliurement pugui cercar un nou cultivador. El que no pot ser és que per culpa d'aquell el propietari es vegi desvinculat del domini de la seva terra i se li imposi un tercer.

➔ La col·laboració per a inventariar les parcel·les agrícoles i ramaderes en desús s'ha de fer a totes les organitzacions agràries presents a Catalunya, no només a les "més representatives" que participen en les eleccions a Cambres Agràries. El propi Estatut de Treballadors de 1995 legitima a les associacions empresarials exercir la seva representació i la seva presència en els òrgans de decisió o gestió agrària.

➔ No ens sembla gens correcte, i creiem que està mancat de fonament jurídic, que es pugui procedir a la signatura d'un contracte d'arrendament de finques rústiques quan no s'hagi trobat el seu propietari. I més quan hi ha prou mecanismes per a localitzar al propietari n'hi ha: consulta al Registre de la Propietat, al Cadastre, al Registre d'Explotacions Agrícoles —via la Declaració Única Agrària—, etcètera. El propi article 541.1 del Codi Civil de Catalunya determina que el propietari té el dret d'usar de forma plena els seus béns, a gaudir-ne i a disposar-ne. I aquest dret no pot ser menystingut via un suposat objectiu de preservació de la capacitat productiva.

➔ Respecte de la forma d'establir la renda anual la referència que es fa a la Llei de règim de sòl i valoracions tampoc és massa aclaridora. I donat que la renda que ha de percebre el propietari és un paràmetre força important, hauria d'establir-se molt clarament quina és la forma de calcular-se. Entenem que el lloguer hauria de ser, com a mínim, l'usual a la comarca. Junt amb la previsió d'una actualització anual.

➔ No es preveuen circumstàncies que no són agròniques o mediambientals que poden comportar que una finca estigui sense cultiu. És el cas de situacions jurídiques com ara herències jacentes, embargaments o concursos de creditors, per exemple.

➔ S'inclou una adscripció voluntària al Registre de parcel·les en desús de les finques de titularitat pública. Però això no podem acceptar-ho. Per congruència amb les finques privades —on l'adscripció al Registre és obligatòria— aquesta incorporació al Registre ha de ser preceptiva també per les finques públiques. D'altre manera s'estan atorgant unes diferències i excepcions que no són justes. I més quan les finques públiques estan adscrites, per la seva pròpia naturalesa jurídica, a servir al públic en general.

➔ No ens sembla correcte que el procediment d'instar la declaració de finca agrària en desús pugui fer-se per agricultors professionals o per persones jurídiques que tinguin activitat agrària. Això només causarà tensions personals o veïnals, donat que es converteix en una espècie de denúncia que pot no tenir cap mena de motivació agrònica sinó motius personals, pressions psicològiques o revenges. A efectes comparatius indiquem que l'article 5.1 de la Llei estatal 34/1979 sobre finques manifestament millorables —avui encara vigent— no preveu la possibilitat que els particulars puguin iniciar el procediment. Només poden fer-ho les Administracions.

➔ Hi ha altres punts importants que no es contemplen: qui cobra l'arrendament ? a quina finalitat es destinen els lloguers recaptats ? quin dret d'oposició hi té el propietari ?

En resum, creiem que no és el sistema per potenciar i motivar una agricultura activa i que tingui tots els actius en funcionament el d'instaurar un sistema coaccionador i amenaçant com és el d'imposar un arrendament rústic forçós pel cas de tenir una finca sense cultivar. El propi fet de la manca de cultiu pot venir donat per moltes circumstàncies, però en molts casos és provocada per la mateixa Administració, a resultes de unes restriccions normatives que impedeixen moltes vegades fer un ús lliure de la terra, o restriccions a la llibertat contractual dels arrendaments, o similars situacions.

Per tant, des de l'INSTITUT AGRÍCOLA farem el possible per a què tot plegat no prosperi. O, si s'entén necessària aquesta Llei, que es faci conforme al nostre posicionament.